

Analyzing the Role of Farhangian University in the Development of Michael Connelly Educational Idea Titled "Schools as Practical Places"

Reza Masouminejad* Corresponding Author, Department of Educational Sciences, University of Farhangian, Tehran, Iran. E-mail: r.masouminejad@cfu.ac.ir

ABSTRACT

The present study was conducted to examine the educational priorities of Farhangian University in expanding Michael Connelly's idea of schools as practical places. The research employed a qualitative approach using inductive content analysis with an emphasis on its thematic nature. Accordingly, 12 faculty members of Farhangian University in the 2023–2024 academic year were studied through focus group interviews, selected via purposive sampling of the desirable type. To ensure data validity, the researcher's self-review and participant checking were used, and systematic comparison was employed to confirm data reliability. The findings indicated that seven components—educational liveability, curriculum integration, knowledge cultivation, interactionism, practical teacher culture, educational self-exploration, and entrepreneurship—constitute the main codes that, along with 18 axial codes and 97 initial codes, shape the framework of schools with practical functions through university-based training. The results further suggest that Farhangian University should regard schools as a platform for the educational activities of student teachers at an experimental level. In other words, by simulating students' professional thinking within laboratory school environments, schools can serve as a basis for educational decision-making and as an indicator for evaluating the extent to which the goals of Farhangian University are being achieved.

Keywords: Farhangian University, schools, practical places, Michael Connelly

Cite this Article: Masouminejad, R. (2025). Analyzing the Role of Farhangian University in the Development of Michael Connelly Educational Idea Titled "Schools as Practical Places". *Educational Leadership Research*, 9(36), 231-261. <https://doi.org/10.22054/jrlat.2025.83288.1815>

© 2016 by Allameh Tabataba'i University Press
Publisher: Allameh Tabataba'i University Press

Extended Abstract

Introduction

School culture is key to a school's success in delivering learning. deep understanding of the organizational culture of schools is effective in reinforcing the values, beliefs, and attitudes that are important for improving the stability and selection of learning environments. positive school culture can provide opportunities for ideas that improve teacher performance and help create quality schools. The role of schools is to shape the practical activities of the curriculum, influence the academic progress of students, and create positive attitudes towards learning. It can be said that school education provides teachers with the opportunity for broader experience within the framework of personal practical knowledge, and knowledge grows through experience, and teachers construct knowledge through their interactions with students, teaching colleagues, parents, and others within and outside the context of their classroom and school.

Research Questions

- 1- What is the role of Farhangian University in developing schools as practical places?
- 2- What educational capacities does Farhangian University have in order to realize schools as practical places?

Literature Review

Research that describes the role of Farhangian University in improving school performance in various educational dimensions includes: The findings of the study (Bardorfer, 2024) show that the communication between student teachers and teachers in schools leads to the improvement of their practical activities in the school environment and provides the basis for continuous participation between the university and schools. The findings of the study (Hakeem et al, 2024) show that the centrality of multidimensional resource-based places in education leads to enhanced learning and sustainable practical outcomes and a profound impact on learners' learning experiences and creativity. The results of the study (Goh, 2024) show that providing practical opportunities for pre-service teachers in line with practical experiences is done through the partnership of schools and universities in order to build professional competencies. The findings of the study (Pereira &

Fang, 2022) show that scientific research by teachers in partnership with universities and schools is a platform for practical and theoretical concerns that lead to the implementation of curriculum conceptualization in the educational environment. The results of the study (Wang & Zhang, 2021) show that the school environment has a significant impact on teachers' professional development. In other words, professional skills are influenced by the educational orientations of schools. Research findings (Huong et al, 2020) show that the pattern of cooperation between teacher education universities and schools in preparing student teachers is carried out through factors such as planning, guidance, and practical programs. In fact, cooperation between educational universities and schools is promoted by increasing mutual awareness of the interdependence of relationships and providing areas for joint diversity of activity on issues related to professional education.

Methodology

In this study, the inductive content analysis method was used to explain the position of Farhangian University in improving practical activities in schools and the role of this university's educational programs in realizing the school-centered approach as an operational strategy in achieving goals. The research process for collecting the required data was in accordance with Michael Connelly opinion. First, Connelly perspective on teacher education and the role of practical situations in achieving teaching goals for professors were expressed, and factors and elements such as schools that can affect the improvement of the quality of teacher education during university studies were discussed. In other words, the experiences that teachers gain through an exploratory attitude in schools were emphasized as Connelly's main idea in improving educational practice through schools. At the same time, the role of educational environments, known as schools in this study, in realizing university policies, and especially Farhangian University in education capable teachers with a reflective and research-oriented perspective, was discussed and examined. By explaining Connelly views, the process of preparing professors for research interviews was provided, and the role of Farhangian University in improving school conditions, which can serve as a practical place in the field of education student teachers with an operational nature, was studied in the form of group and individual interviews. The process of asking interview

questions was entirely argumentative in nature, in that first general questions were asked about the research topic, and then more detailed and precise questions were asked of the participants in accordance with the interview process. To ensure the accuracy and validity of the findings, long-term analyses were used. In other words, for the reliability of the data, research audit methods such as researcher self-review and member control techniques were used. For the verifiability of the data, a continuous and systematic comparison method was used in recording and writing the data.

Results

The findings indicate that Farhangian University, by providing conditions for the development and growth of educational skills in the teaching profession in order to shape personal and organizational activities, creates schools as practical places. In fact, the orientation of the university is to raise awareness and prepare educational audiences with an emphasis on individual capabilities in order to create desirable performance in the university space or environment on the one hand, and intra-organizational measures and determine educational standards in order to achieve practical goals in the school structure on the other. In this regard, what enables individual and organizational actions and the combination of their activities to improve the school environment with its practical meaning is the use of a tool of interaction and agreement between the Farhangian University organization and the educational institution of schools, which, as a specific educational market, demands special behavioral requirements from the university so that it can achieve the development of teaching skills in the form of an educational entrepreneur in accordance with the planned goals of the organization, a role whose consequence for the educational community is the emergence of a new culture of the nature of teaching with its practical meaning, so that by being in its original position, it seeks to optimize the educational knowledge of teachers and its application in their educational life.

Conclusion

The results show that Farhangian University should consider schools as a platform for educational activities of student teachers with an experimental degree. In other words, by simulating students' thoughts in the form of laboratory schools, schools should be considered a

criterion for educational decision-making and an indicator for assessing the achievement of Farhangian University's goals. Therefore, it is essential to pursue the quality of program implementation in schools with its pragmatic approach, because achieving the original educational goals of the university depends on creating a practical platform and forming the idea of schools with its workshop nature so that it can continue the process of sustainable and skill-based learning of its audience. In fact, Farhangian University is required to develop practical spaces and situations in schools in order to develop teachers who will be present in educational institutions with practical personal knowledge and a performance attitude in addressing educational issues.

واکاوی نقش دانشگاه فرهنگیان در توسعه ایده آموزشی مایکل کانلی با عنوان «مدارس به‌عنوان مکان‌های عملی»

نویسنده مسئول، گروه آموزش علوم تربیتی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.
رایانامه: r.masouminejad@cfu.ac.ir * رضا معصومی نژاد

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی اولویت‌های آموزشی دانشگاه فرهنگیان در بسط ایده مدارس به‌عنوان مکان‌های عملی در چارچوب اندیشه‌های فکری مایکل کانلی انجام گرفت. رویکرد تحقیق کیفی از نوع تحلیل محتوای استقرایی با تأکید بر ماهیت موضوعی آن بود. در این راستا ۱۲ نفر از اساتید دانشگاه فرهنگیان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ با استفاده از مصاحبه‌های کانونی از طریق نمونه‌گیری هدفمند از نوع مطلوب مورد مطالعه قرار گرفتند. برای اعتبارپذیری داده‌ها از روش خود بازمی‌بینی محقق و کنترل مشارکت‌کنندگان و برای تأییدپذیری داده‌ها از روش مقایسه نظام‌مند استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که ۷ مؤلفه زیست‌پذیری آموزشی، تلفیق برنامه درسی، دانش‌پروری، تعامل‌گرایی، فرهنگ معلم عملی، خودکاوی آموزشی و کارآفرینی کدهای اصلی هستند که با ۱۸ کد محوری و ۹۷ کد اولیه چارچوب مدارس با کارکرد عملی را از طریق آموزش‌های دانشگاهی فراهم می‌سازند. نتایج نشان می‌دهد که دانشگاه فرهنگیان باید مدارس را به‌عنوان بستر فعالیت‌های آموزشی دانشجو معلمان با درجه آزمایشی در نظر بگیرد. به‌عبارت‌دیگر مدارس با شبیه‌سازی تفکرات دانشجویان در قالب مدارس آزمایشگاهی معیار تصمیم‌گیری‌های آموزشی تلقی شده و شاخصی برای برآورد تحقق اهداف دانشگاه فرهنگیان به شمار آید.

کلیدواژه‌ها: دانشگاه فرهنگیان، مایکل کانلی، مدارس، مکان‌های عملی

استناد به این مقاله: معصومی نژاد، رضا. (۱۴۰۴). واکاوی نقش دانشگاه فرهنگیان در توسعه ایده آموزشی مایکل کانلی با عنوان «مدارس به‌عنوان مکان‌های عملی». پژوهش‌های رهبری آموزشی، ۹(۳۶)، ۲۶۱-۲۳۱.
<https://doi.org/10.22054/jrlat.2025.83288.1815>

© ۲۰۱۶ دانشگاه علامه طباطبائی
ناشر: دانشگاه علامه طباطبائی

مقدمه

داشتن سبک زندگی فعال یکی از راه‌های زندگی سالم آموزشی است و در این راه نقش مدارس در رشد فعالیت‌های دانش‌آموزان اهمیت دارد (Piper-Healion, 2023:1). در واقع مدارس بسترهای اصلی در زندگی آکادمیک، فردی، اجتماعی و مدنی-سیاسی دانش‌آموزان هستند (Malafaia, 2018). فضای مدارس به‌عنوان کیفیت محیط مدرسه که توسط دانش‌آموزان و کارکنان تجربه می‌شود، شامل روابط، شیوه‌های تدریس و یادگیری، و ساختارهای سازمانی تعریف می‌شود (National School Climate Center, 2021). در این راستا به کارگیری انواع فعالیت‌هایی که برای مخاطب هدف خوب و مؤثر تشخیص داده می‌شود از آن جهت حائز اهمیت است که باعث افزایش انگیزه دانش‌آموزان نسبت به درس و ایجاد محیطی سرگرم‌کننده به‌ویژه برای دانش‌آموزان می‌شود، چراکه فعالیت‌ها اساس یادگیری فعال را تشکیل می‌دهند و درون‌داد اساسی آموزش تلقی می‌شوند (Yorulmaz et al, 2020). Usman و همکاران (2016) اظهار می‌کنند که فرهنگ مدرسه کلید موفقیت مدرسه در انجام فرآیند یادگیری است. به عبارتی فهم عمیق فرهنگ سازمانی مدارس، در تقویت ارزش‌ها، باورها و نگرش‌هایی که در جهت بهبود ثبات و انتخاب محیط یادگیری مهم هستند، تأثیرگذار است. فرهنگ مثبت مدرسه می‌تواند فرصت‌هایی برای ایده‌هایی فراهم کند که عملکرد معلمان را بهبود ببخشد و به ایجاد مدارس با کیفیت کمک کند. هر مدرسه‌ای باید بتواند با فرهنگ موجود مدرسه سازگار شود. با توسعه فرهنگ مدرسه خوب می‌توان روحیه‌ای را پرورش داد که عملکرد معلم را در اجرای وظایف خود بهبود بخشد و کیفیت مدرسه را ارتقا دهد (Santri, 2016).

مدارس به‌عنوان یک مکان و زمان در حال جریان و منحصر به فرد عمل می‌کند و محصول تداوم فعالیت‌های آموزشی است که اغلب تحت تأثیر فناوری مبتنی بر رویه‌ای تجربی، منضبط و اقتدارگرا است (Sandoval-Obando, 2019). به عبارتی نقش مدارس در شکل‌دهی فعالیت‌های عملی برنامه درسی، تأثیرگذاری بر روند پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان و ایجاد نگرش مثبت به یادگیری است (Kelkay, 2023: 37). نظام آموزشی و بالأخص مدارس توسط سیاست‌هایی برای اقدامات و تصمیم‌گیری‌ها برای انطباق با استانداردهای لازم هدایت می‌شود. این امر برای اطمینان از اداره مؤثر مؤسسات است. در این راستا مدیران مدارس سیاست‌هایی را برای اجرای مناسب قوانین مؤسسات برای

جلوگیری از شکل‌گیری موقعیت‌های غیرمجاز اتخاذ می‌کنند (Dorah et al., 2024: 228)؛ بنابراین درک پویایی محیط‌های آموزشی بسیار مهم است، زیرا نه تنها بر موفقیت تحصیلی تأثیر می‌گذارد، بلکه بر نتایج زندگی شخصی و حرفه‌ای طولانی‌مدت نیز تأثیر می‌گذارد (Owojori et al., 2022).

تمرکز کانلی^۱ روی عمل و موقعیت‌های عملی و دانشی است که از موقعیت‌های عملی برمی‌آید و معلم در عمل و در تجربه به آن رسیده است حتی از تجربه شخصی‌اش. در این راه نظریه راهنما است، هدایتگر آنچه در موقعیت واقعی رخ می‌دهد. به نظر او بهبود در کیفیت عمل تربیتی وابسته به داشتن نگرشی باز، جستجوگرانه و اکتشاف محور در مدرسه و به‌خصوص در معلمان آن مدرسه است و برای تغییر مدرسه باید این ایده را در ذهن معلمان تقویت کرد (Connelly & Clandinin, 1982). درواقع Connelly (2009) اذعان می‌کند که بایستی عملاً به کسب تجربه در مدارس، کلاس‌های درس، و آنچه واقعاً در آن‌ها اتفاق می‌افتد، پرداخت. در این صورت است که تجارب کسب‌شده، می‌توانند به نحو مؤثری در خدمت تولید یک نظریه قوی که برد عملی داشته باشد، قرار گیرند. به عبارتی کلندینین و کانلی بر این باورند که آموزش مدرسه‌ای امکان تجربه گسترده‌تر در چارچوب دانش عملی شخصی را برای معلمان فراهم می‌کند (Willinsky, 1989). Connelly and Clandinin (1988) در این چارچوب استدلال می‌کنند که دانش از طریق تجربه رشد می‌کند و معلمان دانش را از طریق تعامل خود با دانش‌آموزان، همکاران معلم، والدین و دیگران در داخل و خارج از زمینه کلاس و مدرسه خود می‌سازند. دانش عملی شخصی به آماده‌سازی معلمان در جوامع مدرسه‌ای که دارای تنوع فزاینده‌ای هستند، کمک می‌کند (Ross & Chan, 2016: 4).

۱. مایکل کانلی استاد مطالعات تربیتی در دانشگاه تورنتوی کانادا و یکی از شاگردان شواب از دانشمندان برجسته حوزه مطالعات برنامه‌درسی و تربیت معلم به ویژه رشد حرفه‌ای معلمان است. وی جایگاه برنامه درسی را جایی میان پژوهش دانشگاهی و تدریس مدرسه‌ای معرفی می‌کند. از مهم‌ترین اندیشه‌های کانلی در حوزه مطالعات برنامه درسی، موضوع تربیت معلم است که در آن بر دانش عملی شخصی معلمان تأکید می‌کند که از طریق یکی از اشکال پژوهش برنامه درسی با نام پژوهش روایی مورد مطالعه قرار می‌گیرد. هم‌چنین ایده معلم به عنوان برنامه ساز درسی و رویکرد برنامه درسی مدرسه محور مرسوم به مدارس وابسته را مطرح می‌کند. کانلی در حوزه مفاهیم عملی آموزش و برنامه درسی وام دار دیدگاه‌های شواب است، این بدان معناست که وی با تکیه بر دانش پژوهی شواب به این مفاهیم دست یافته است؛ بنابراین خط شواب- کانلی در مطرح شدن ایده مدارس به عنوان مکان‌های عملی تأثیرگذار بوده است.

در جامعه دانشگاهی، تصورات معلمان شامل مجموعه‌ای از عوامل، دیدگاه‌ها، ایده‌ها و باورهایی است که به درک آن‌ها از فرآیندهای تدریس و یادگیری مربوط می‌شود. این نوع نگرش باید از طریق آموزش دانشگاهی شرایط را برای توانمندسازی معلمان در اجرای آموزش‌های مبتنی بر تحقیق و فعالیت‌های عملی در کلاس‌های درس فراهم سازد (Caravias, 2018). کلیه فعالیت‌های دانشگاهی بر نظریه‌های علمی در نحوه اجرای برنامه درسی و یادگیری تسلط دارند اما فعالیت‌های آموزش و یادگیری از طریق کار عملی از جمله روش‌هایی است که بدون شک انتقال دانش و کسب مهارت در آموزش و یادگیری را تسهیل می‌کند چراکه کار عملی در آموزش و یادگیری، فراگیران را در تولید مهارت به‌طور فعال درگیر می‌کند و زمینه تجربه مطلوب و درک پدیده‌های آموزشی را فراهم می‌سازد (Niyitanga et al, 2021: 61). کار عملی یادگیری تجربی را تشویق می‌کند، یادگیرندگان را قادر می‌سازد تا واقعیت‌هایی را کشف کنند که در کتاب‌های درسی پوشش داده نشده‌اند، و به آن‌ها اجازه می‌دهد تا مفاهیم مبتنی بر دانش دست‌اول را به کار ببرند (Twahirwa & Twizeyimana, 2020). به عبارتی کار عملی، شامل فعالیت‌هایی است که فراگیران را در یادگیری فعال با هدف پرورش کنجکاوی و گسترش دانش آن‌ها در رابطه با پدیده‌های علمی موردبررسی درگیر می‌کند (Shivolo & Mokiwa, 2024:123). هم‌چنین کار عملی یک عنصر مرکزی برنامه درسی است و فرصت‌های خوبی برای ایجاد محیط‌های یادگیری مثبت برای دانش‌آموزان در گروه‌های یادگیری فراگیر ارائه می‌دهد (Pannullo et al, 2022)؛ بنابراین فعالیت به‌طور کلی حالتی از تحریک ذهنی و جسمی فرد را ایجاد می‌کند که از طریق آن می‌توان اطلاعات جدید را به‌راحتی به او معرفی کرد، زیرا بین وضعیت فعالیت دانش‌آموز و روند فعالیت ارتباط نزدیکی وجود دارد. هدف اصلی مدرسه هم باید تأثیرگذاری بر دانش‌آموز از طریق برنامه درسی و فعالیت‌های تحریک‌آمیز باشد، زیرا فرآیند پرورش دانش‌آموز مؤثر یکی از اهداف اصلی است که مؤسسات آموزشی مدعی آن هستند (Khalaf, 2021:23).

دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان متولی تربیت معلمان اثربخش در راستای توسعه قابلیت‌های آموزشی مخاطبان خود شکل گرفته است. به عبارتی یکی از اولویت‌های اصلی دانشگاه فرهنگیان اصلاح و بهبود رویه‌های آموزشی دانشجو معلمان از طریق مدارسی است که بتواند پاسخگوی نیازهای عملی آن‌ها باشد. به عبارتی خط‌مشی آموزشی دانشگاه فرهنگیان باید

ایجاد مدارسی باشد که در فرایند آموزش و یادگیری ماهیت عمل‌گرایانه دارند به طوری که اهداف مربوط به پرورش معلم عملی در مدارس تحقق یابد. در حقیقت آنچه در فرایند تربیت‌پذیری دانشجویان در حرفه معلمی اهمیت دارد آماده‌سازی مدارس و نهادهای آموزشی است که بتواند فرصت پیاده‌سازی ذهنیت عمل‌گرا در فعالیت‌های درسی را برای آن‌ها داشته باشد در حالی که عدم وجود یا آگاهی ناکافی از شاخص‌هایی که بتواند چنین زمینه‌ای را با دخالت یا نقش مستقیم دانشگاه فرهنگیان در مدارس تدارک ببیند، مورد غفلت قرار گرفته است. به عبارتی وجود راهکارها یا برنامه‌هایی که قدرت تصمیم‌گیری دانشگاه فرهنگیان را در تسریع روند فعالیت‌های عینی در مدارس به‌عنوان یک مکان عملی فراهم سازد، ضروری است. ولی این ساختار عملیاتی در مدارس به انحاء مختلف برآورد نشده است، بنابراین لازم است دانشگاه فرهنگیان نهادهای آموزشی یا مدارس را به‌عنوان محوری‌ترین نهاد عملیاتی در رشد توانمندی‌های حرفه معلمی مورد ملاحظه قرار دهد.

پیشینه پژوهش

پژوهش‌هایی که نقش دانشگاه فرهنگیان را در بهبود عملکرد مدارس در ابعاد مختلف آموزشی تشریح نماید عبارت‌اند از: یافته‌های مطالعه Bardorfer (2024) نشان می‌دهد که ارتباط بین دانشجو معلمان با معلمان در مدارس منجر به ارتقا فعالیت‌های عملی آن‌ها در فضای مدارس می‌شود و زمینه را برای مشارکت مستمر دانشگاه و مدارس فراهم می‌کند. یافته‌های مطالعه Hakeem و همکاران (2024) نشان می‌دهد که محوریت مکان‌های مبتنی بر منابع چندبعدی در آموزش منجر به تقویت یادگیری و نتایج عملی پایدار و تأثیر عمیق بر تجربیات یادگیری و خلاقیت فراگیران می‌شود. نتایج مطالعه Goh (2024) نشان می‌دهد فراهم کردن فرصت عملی برای معلمان پیش از خدمت در راستای تجربیات عملی از طریق مشارکت مدارس و دانشگاه به‌منظور ایجاد شایستگی‌های حرفه‌ای صورت می‌گیرد. یافته‌های مطالعه Pereira and Fang (2022) نشان می‌دهد که پژوهش علمی معلمان با مشارکت دانشگاه و مدارس بستری برای دغدغه‌های عملی و نظری است که منجر به اجرای مفهوم‌پردازی درسی در محیط آموزشی می‌شوند. نتایج مطالعه Wang and Zhang (2021) نشان می‌دهد که محیط مدرسه تأثیر معناداری بر رشد حرفه‌ای معلمان دارد. به عبارتی مهارت‌های حرفه‌ای تحت تأثیر جهت‌گیری‌های آموزشی مدارس است. یافته‌های پژوهش Huang و همکاران (2020) نشان می‌دهد که الگوی همکاری دانشگاه‌های تربیت معلم و

مدارس در راستای آماده‌سازی دانشجو معلمان از طریق عواملی مانند برنامه‌ریزی، راهنمایی و برنامه عملی صورت می‌گیرد. در واقع همکاری بین دانشگاه‌های آموزشی و مدارس با افزایش آگاهی متقابل از وابستگی روابط ارتقا می‌یابد و زمینه‌های تنوع مشترک فعالیت درباره مسائل مربوط به آموزش حرفه‌ای فراهم می‌شود. نتایج تحقیق Widodo (2019) نشان می‌دهد که فرهنگ مدرسه نقش مهمی در ارتقای کیفیت آموزش دارد. در واقع ارزش‌ها، باورها و عادات بر اساس آگاهی و اراده جامعه مدرسه ساخته می‌شود که ماهیتی از پایین به بالا دارد. یافته‌های مطالعه Derr (2017) نشان می‌دهد که مشارکت دانشگاه در توسعه مهارت‌ها در مدارس منجر به فراهم شدن فرصت در راستای عملکرد پایدار آن‌ها می‌شود. به‌طور کلی می‌توان گفت که فعالیت‌های عملی در مدارس مهارت‌ها را افزایش می‌دهد، یادگیرندگان را تشویق می‌کند تا کار را به‌صورت مشارکتی و خلاقانه انجام دهند. از طرفی معلمان صرفاً به کتاب‌های درسی وابسته نمی‌شوند، بلکه به انواع تکنیک‌ها و موادی که به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا فعالانه یاد بگیرند و مستقل شوند، تکیه می‌کنند. هم‌چنین در خدمت اهداف یادگیری واقعی هستند چراکه به فراگیران به شیوه‌ای پویا محتوای درسی را یاد می‌دهند (Shayyal, 2021: 780)؛ بنابراین استفاده از کار عملی در اجرای برنامه‌ها اهمیت دارد چراکه اثربخشی استفاده از کار عملی در آموزش و یادگیری به‌نوبه خود فضایی را برای پیشرفت فراهم می‌کند (Imanda, 2022: 142). پژوهش حاضر نیز به دنبال پاسخ به این سؤال است که نقش دانشگاه فرهنگیان در توسعه مدارس به‌عنوان مکان‌های عملی چیست؟ و چه ظرفیت‌ها و جنبه‌های آموزشی را می‌تواند در راستای تحقق آن فراهم سازد؟ تا بتواند هم زمینه یادگیری پایدار و عملی فراگیران را در فرایند آموزش مدرسه‌ای فراهم نماید، و هم این که آموزش تأثیر قابل‌ملاحظه‌ای در تبدیل دانش نظری به مهارت‌های یادگیری و انتقال آن به زندگی شخصی مخاطبان خود داشته باشد.

روش

مطالعه علمی حاضر از بعد هدف در حوزه پژوهش‌های کاربردی و به لحاظ روش گردآوری داده‌ها، از نوع پژوهش کیفی با ماهیت اکتشافی است. رویکرد کیفی دارای روش‌های متعددی برای بررسی پدیده‌های آموزشی است که در این پژوهش از روش تحلیل محتوای استقرایی در جهت تبیین جایگاه دانشگاه فرهنگیان در بهبود فعالیت‌های عملی در مدارس و

نقش برنامه‌های آموزشی این دانشگاه در تحقق رویکرد مدرسه محوری به‌عنوان یک راهبرد عملیاتی در کسب اهداف استفاده شد.

مشارکت‌کنندگان اساتید دانشگاه فرهنگیان در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بودند که مصاحبه نیمه‌سازمان‌یافته با ۱۲ نفر از آن‌ها با روش نمونه‌گیری هدفمند از نوع مطلوب (رشته علوم تربیتی) تا زمان اشباع داده‌ها ادامه یافت. روند مصاحبه‌گری از اساتید به‌صورت فردی و گروهی بود، بدین‌صورت که اساتید بر اساس دیدگاه‌های خود در محیط دانشگاهی و برداشت فردی از فعالیت‌های آموزشی، نظرات خود را بیان کردند و در ادامه در چارچوب گروه‌های دو نفره و توافق جمعی شرایط و عواملی را که می‌تواند منجر به شکل‌گیری مدارس به‌عنوان مکان عملیاتی شود، تشریح کردند.

روند اجرای پژوهش برای جمع‌آوری داده‌های موردنیاز مطابق با نظر مایکل کانلی به این نحو بود که ابتدا دیدگاه کانلی در حوزه تربیت معلم و نقش موقعیت‌های عملی در تحقق اهداف معلمی برای اساتید بیان شد و عوامل و عناصری مانند مدارس که می‌تواند بر بهبود کیفیت تربیت معلم در طی دوران تحصیل در دانشگاه تأثیر بگذارد، مطرح شد، به عبارتی تجاربی که معلم از طریق نگرش کاوشگرانه در مدارس به دست می‌آورد به‌عنوان ایده اصلی کانلی در بهبود عمل تربیتی از طریق مدارس مورد تأکید قرار گرفت و هم‌زمان نقش محیط‌های آموزشی که در این پژوهش با عنوان مدارس شناخته می‌شود در تحقق سیاست‌های دانشگاهی و به‌خصوص دانشگاه فرهنگیان در تربیت معلمان توانمند و با دید تامل‌ورزانه و پژوهشگرانه موردبحث و بررسی قرار گرفت. در ادامه با تشریح دیدگاه‌های کانلی، روند آماده‌سازی اساتید برای مصاحبه پژوهشی فراهم شده و نقش خود دانشگاه فرهنگیان در بهبود شرایط مدارس که بتواند به‌عنوان مکان عملی در زمینه تربیت‌پذیری دانشجو معلمان با ماهیت عملیاتی ایفای نقش نماید، در قالب مصاحبه‌های جمعی و فردی مورد مطالعه قرار گرفت.

فرایند طرح سؤالات مصاحبه ماهیت استدلالی کل به‌جز داشت، بدین‌صورت که ابتدا سؤالات کلی درباره موضوع پژوهش مطرح و در ادامه سؤالات جزئی‌تر و دقیق‌تری متناسب با روند مصاحبه از مشارکت‌کنندگان پرسیده شد. مدت‌زمان مصاحبه‌های فردی حدوداً ۱ ساعت و مدت‌زمان مصاحبه‌های گروهی تا ۲ ساعت بود. مصاحبه‌ها با اطلاع اساتید و از طریق برنامه پیام‌رسان‌های مختلف (ایتا و بله) بر روی گوشی موبایل ضبط‌شده و بلافاصله

بعد از اتمام مصاحبه و بررسی شنیداری مکرر داده‌ها، متن مصاحبه‌ها روی کاغذ پیاده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. تفکیک عبارت‌های مربوط به هر مفهوم و تبدیل و تغییر شکل جملات بیان‌شده هر فرد به‌طور جداگانه از مصاحبه افراد دیگر صورت گرفت و با در نظر گرفتن وجوه و نکات مشترک، در قالب کد یا زمینه‌های اصلی سازمان‌دهی شد. در مرحله تجزیه و تحلیل داده‌ها، از مجموع مصاحبه‌ها ۱۸۷ مفهوم اولیه استخراج و در مراحل بعدی به تدریج با حذف زمینه‌های مشابه و نزدیک به هم، مؤلفه‌ها کاهش یافته و در نهایت متناسب با مؤلفه‌های هفت‌گانه به‌دست آمده در راستای توسعه مدارس عملی به‌عنوان کدهای اصلی، ۱۸ کد محوری نیز از طریق ۹۷ کد اولیه به دست آمد. در ادامه ارتباط بین مضامین اصلی هفت‌گانه در فرایند شکل‌گیری مدارس عملی و نقش هر کدام از این مؤلفه‌های اصلی در چارچوب دانشگاه فرهنگیان مورد بررسی و تحلیل قرار گرفت.

برای اطمینان از صحت و سقم و اعتبارسنجی یافته‌های به‌دست آمده، از تحلیل‌های طولانی مدت استفاده گردید. به عبارتی برای قابلیت اعتبارپذیری داده‌ها روش حسابرسی پژوهش مانند خودبازبینی محقق و تکنیک کنترل اعضا استفاده گردید. برای تأییدپذیری داده‌ها نیز از روش مقایسه مستمر و سیستماتیک در ثبت و نوشتن داده‌ها استفاده شد. در فرایند تجزیه و تحلیل داده‌ها اطلاعات به‌دست آمده از طریق مراحل تحلیل محتوای استقرایی (۱) کدگذاری اولیه و جمع کردن کدهای مشابه زیر یک مقوله واحد (۲) مقایسه و تشکیل مقولات میانی معرف موضوع تحقیق (۳) تشکیل مقولات اصلی از طریق ارتباط انتزاعی سطح بالا مورد تحلیل قرار گرفت (Thomas, 2006).

یافته‌ها

پژوهش حاضر در جهت تعیین نقش دانشگاه فرهنگیان در شکل‌دهی مدارس به‌عنوان بسترهای آموزشی با ماهیت عملی انجام شده است؛ بنابراین سعی شده است عواملی که می‌تواند شرایط را برای توسعه آموزش واقعی در مدارس فراهم سازد تا از طریق برنامه‌ریزی‌های دانشگاهی هماهنگی بیش‌تری برای تحقق اهداف یادگیری اصیل در نهادهای آموزشی به وجود آید، مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

(۱) زیست‌پذیری آموزشی

جدول ۱. مفاهیم استخراج‌شده از مضمون زیست‌پذیری آموزشی

مضمون اصلی	مضامین فرعی	مفاهیم اولیه
زیست‌پذیری آموزشی	الگوسازی آموزشی	ساختاریبخشی به روند اجرای آموزش، سازمان‌دهی رفتار آموزشی، توجیه علمی افعال آموزشی، منطق‌سازی آموزش، توجه به کلیت عمل آموزشی
	راهبرد گزینی	توجه به راهکارهای آموزشی، چگونگی کاربرد ابزارهای آموزشی، قدرت مانوردهی در موقعیت‌های مختلف، توجه به حل مسائل آموزشی، بهبود رویه‌های اجرایی در آموزش
	بافت‌شناسی آموزشی	شناخت موقعیت آموزشی، فهم محیطی، توجه به محرک‌های اثربخش، شناخت جایگاه آموزشی، سنخیت‌گری در محل فعالیت‌ها، متوازن‌سازی در اجرا
	خود تطبیق‌دهی	سازگاری با تغییرات موجود، فهم درونی ساختار آموزشی، انعطاف‌پذیری در انجام فعالیت‌ها، توسعه‌پذیر ساختن خود، عدم قطعیت در رفتار آموزشی

بررسی یافته‌های این مضمون نشان می‌دهد که دانشگاه فرهنگیان به دنبال شبیه‌سازی فعالیت‌های آموزشی در بطن ساختاری خود در کلاس‌های درس است و سعی می‌کند ذهنیت همزادپنداری دانشجویان را توسعه بخشد. به عبارتی فهم موقعیت‌های آموزشی که در آینده دانشجویان با آن‌ها روبرو خواهند شد به‌عنوان تجربه زیسته کسب شود. می‌توان گفت که این مضمون در گام اول به دنبال سازگار ساختن روحیات رفتار آموزشی مطابق با واقعیت‌های آموزشی و تلاش برای شکل‌دهی عملکرد آموزشی دانشجو معلمان با تکیه بر قابلیت‌های فردی است تا بتواند به‌طور شخصی الزامات رفتاری را در درون خود نهادینه سازد. تحقق این امر با توجه به شناخت موقعیت آموزشی و شرایط و محرک‌های محیطی حاکم بر آن انجام می‌پذیرد، جایی که دانشجویان عوامل و عناصر محیطی را شناسایی کرده و بتوانند با استخراج این عوامل محیطی به الگوسازی آموزشی و رفتار بر اساس آن اقدام نمایند. در واقع دانشجویان در یک واقعیت تقلیدگونه آموزشی، نقشه راه فعالیت‌های آموزشی را تعیین و ثبت می‌نمایند تا قدرت مواجهه با مسائل و چالش‌های درسی را با آگاهی از ماهیت مسئله به دست آورده و راهکارهای تبیینی خود را به منصفه ظهور برسانند به‌طوری که واکنش آن‌ها ناشی از مسئولیت‌پذیری آموزشی و تصمیم بر نشان دادن وجود فعال آن‌ها در شرایط موجود است.

(۲) تلفیق برنامه درسی

جدول ۲. مفاهیم استخراج شده از مضمون تلفیق برنامه درسی

مضمون اصلی	مضامین فرعی	مفاهیم اولیه
تلفیق برنامه درسی	اصالت‌زایی	درک واقعیت آموزش، پیروی از قوانین یادگیری، محوریت خواسته‌های یادگیران، ارتقا ماهیت درست آموزش، ارتقا توانمندی مطابق با اصول آموزشی
	معنابخشی	تبدیل آموخته‌ها به عمل، ارتباط جنبه‌های یادگیری در آموزش، به سرانجام رساندن یادگیری انتزاعی، توجیه‌پذیر ساختن چرایی فعالیت
	ثنویت‌گرایی	عدم تک بعد نگری محتوای آموزش، متعادل‌سازی محتوا، سازگاری در آموزش، فهم ابعاد یادگیری، نگاه دوسویه به برنامه درسی

بررسی این مضمون اصلی نشان می‌دهد که نگاه همه‌جانبه به ابعاد یادگیری و آموزش در برنامه درسی مسیر مطلوب محتوای درسی و تحقق اهداف را میسر می‌سازد. به عبارتی عدم غفلت از یادگیری درست و کارآمد از طریق هشیاری و آگاهی از پیاده‌سازی آموزش با توجه به جنبه‌های موجود آن انجام می‌پذیرد. می‌توان گفت که علم آموزشی ظرفیت ذهنی و عینی خود را با تأکید بر اهمیت آن‌ها قابل وصول می‌بیند، بنابراین نمی‌توان فقط به جنبه‌های خاصی از محتوای درسی تأکید کرد، بلکه ماهیت جامع آن اهمیت دارد. از طرفی تأکید بر تمامی جنبه‌های آموزش در حقیقت توجه بر ساختار اصیل و واقعی آن است، چراکه محتوا را همان‌طور که وجود دارد باید درک کرد و نه بر اساس منافع فردی و شخصی یا سازمانی آن. به طوری که زمینه جذب و هضم شناختی و مهارتی آن به وجود آید. هم‌چنین فلسفه وجودی آموزش در دانشگاه فرهنگیان تعمیم‌پذیری مفاهیم انتزاعی و دستیابی به مهارت‌های برآمده از مفهوم‌پردازی‌های علمی است تا دانشجویان بتوانند قدرت انتقال یادگیری را با استفاده از استدلال عقلانی از مکانی به مکان دیگر داشته باشند.

۳) دانش‌پروری

جدول ۳. مفاهیم استخراج‌شده از مضمون دانش‌پروری

مضمون اصلی	مضامین فرعی	مفاهیم اولیه
دانش‌پروری	شخصی‌سازی دانش	تغییر دانش درسی، فردی ساختن دانش درسی، معناسازی فردی دانش، فهم فردی از دانش، متناسب‌سازی دانش با قابلیت فردی، وابستگی دانش به درک فردی، تشریح دانش از دیدگاه شخصی معلم
	غنی‌سازی دانش	نفوذپذیری دانش، بهبود اثربخشی دانش، توسعه معنای دانش، توجه به ابعاد ناشناخته دانش، شناسایی جنبه‌های اصلی دانش، مانوردهی بر کیفیت دانش

بررسی این مضمون اصلی نشان می‌دهد که دانش دارای ماهیت بسط‌گونه‌ای است که درک و فهم آن مستلزم توسعه مفهوم‌پردازی‌های معنایی و جذب و انطباق ساختار شناختی آن توسط دانشجویان است. به عبارتی دانش مطلوبیتی است که تجهیز شدن به آن ابزاری در جهت ارتقا کیفیت فعالیت‌های آموزشی است و فضای یادگیری را در محیط‌های آموزشگاهی تحت تأثیر قرار می‌دهد. می‌توان گفت که پرورش دانش نیازمند درونی‌سازی آن متناسب با طرح‌واره‌های شناختی فرد با هویت کارکردی است، بدین صورت که برداشت فرد از دانش کسب‌شده به اجرای شخصی‌سازی شده آن در موقعیت‌های آموزشی بینجامد و دانشجویان احساس توانمندی حاصل از پیاده‌سازی آن را در وجود خود احساس کنند. از طرفی توجه به ابعاد مختلف دانش و ارزیابی جنبه‌های مختلف آن فلسفه وجودی و نقش اثربخش آن را در تحقق اهداف و فعالیت‌های درسی دانشجویان مشخص می‌سازد.

۴) تعامل‌گرایی

جدول ۴. مفاهیم استخراج‌شده از مضمون تعامل‌گرایی

مضمون اصلی	مضامین فرعی	مفاهیم اولیه
تعامل‌گرایی	بازخورد‌پذیری	پیامدسنجی آموخته‌ها در عمل، تطابق با اهداف درسی مدارس، شکل‌دهی با چارچوب فعالیت‌های مدارس، توسعه کیفیت یادگیری، معنابخشی به اقدامات دانشگاهی
	نیازسنجی آموزشی	شناسایی اولویت‌های درسی، شناسایی نقاط قوت و ضعف، ارزیابی کیفیت فعالیت‌ها، توجه به نقش عناصر درسی، تشریح چالش‌های درسی، جریان‌شناسی فعالیت مدارس

بررسی این مضمون اصلی نشان می‌دهد که رابطه متقابل دانشگاه فرهنگیان با مدارس یا نهادهای آموزشی توسعه‌دهنده کیفیت فعالیت‌های آن‌ها از طریق شناخت انتظارات و استانداردهای آموزشی است به نحوی که نقش دانشگاه در استخراج شرایط و نحوه اجرای فعالیت‌های معلمی و توجه به ماهیت آگاهانه آن‌ها افزایش می‌یابد. می‌توان گفت که تلاش برای شناخت واقعیت‌های درسی و شرایط حاکم بر چگونگی اجرای درست اقدامات توسط معلمان در مدارس منجر به آگاهی و سوق دادن فعالیت‌های دانشگاهی در این راستا می‌شود به طوری که همگام با تقاضای محیطی مدارس، برنامه‌های درسی به مرحله اجرا درمی‌آید. از طرفی با شناخت از اصول درست فعالیت‌های درسی، موقعیتی برای بهبود اقدامات و شاخص‌سازی آن‌ها با ماهیت فعالیت‌ها و کیفیت اجرای آن‌ها فراهم می‌شود تا اولویت دانشگاهی آن چیزی باشد که تحقق آن هدف اصلی نظام آموزشی تلقی می‌شود.

۵) فرهنگ معلم عملی

جدول ۵. مفاهیم استخراج‌شده از مضمون فرهنگ معلم عملی

مضمون اصلی	مضامین فرعی	مفاهیم اولیه
فرهنگ معلم عملی	آگاهی رفتاری نگرش کارکردگرایانه	فهم عینی از آموزش، توسعه دانش عملی، شناخت شرایط رفتار، انعطاف‌پذیری در عملکرد، هشیاری از محرک‌های آموزشی سودمندگرایی، بهینه‌سازی یادگیری، اثربخشی آموزشی، تمایلات عملیاتی، شخصیت عملکردی، ارزشمندی یادگیری عملی

بررسی این مضمون بیانگر این است که نفوذپذیری معلمان وابسته به قدرت اجرای برنامه‌هایی است که ایده خلاقانه برای پیاده‌سازی آن‌ها دارند. به عبارتی معلمان شاکله محتوای درسی را بر اساس برداشت شخصی خودشان در یک موقعیت کاربردی قرار می‌دهند. می‌توان گفت که بهبود فرهنگ معلمی در چارچوب نقش عملی آن‌ها از طریق ابعاد شخصیتی مختلفی تحقق می‌پذیرد، بدین صورت که نوع و ماهیت شناخت معلمان از کیفیت رفتارهای آموزشی و تأکید بر توسعه آن در شرایط مختلف آموزشی است که قابلیت انعطاف‌پذیری آن‌ها را در واکنش به موقعیت‌ها و تشخیص محرک‌های اصلی آن ارتقا می‌بخشد. از طرفی آگاهی از قابلیت‌های عملی میزان تعهدپذیری دانشجویان را نسبت به ادامه یا اجرای مستمر دانسته‌ها در عمل مشخص می‌نماید. در واقع پذیرش این باور که اثربخشی آن‌ها از طریق دستیابی به مهارت‌هایی است که مناسب‌ترین بهره‌وری را به دنبال دارد و

انگیزه آن‌ها را برای شکل‌دهی افعال نوآور ترغیب می‌نماید. در این وضعیت معلم کسی است که قدرت مواجهه با رویدادهای مختلف درسی و تغییر شرایط موجود و خلق محرک‌های تازه را دارد.

(۶) خودکاوای آموزشی

جدول ۶. مفاهیم استخراج‌شده از مضمون خودکاوای آموزشی

مضمون اصلی	مضامین فرعی	مفاهیم اولیه
خودکاوای آموزشی	گفتمان‌سازی	فلسفه‌گرایی عملی، چارچوب‌شناسی عمل، هدایت فعالیت‌ها به سمت منافع آموزشی، آموزش عملی در یادگیری، مبانی‌سازی برای عمل
	آموزشی	آموزشی، تضادزدایی از آموزش
	پژوهش آموزشی	تحلیل آموخته‌ها، تعیین نقش یادگیری دانشگاهی، شناسایی عملکرد مطلوب، چرایی ماهیت یادگیری دانشگاهی، منطبق دانش دانشگاهی

بررسی یافته‌های این مضمون اصلی بیانگر این است که دستیابی به ماهیت اصلی آموزش دانشگاهی و چرایی اجرای آن وابسته به نوع دیدگاهی است که دانشجویان با بررسی فلسفه آموزشی محقق می‌سازند. به عبارتی سمت‌وسوی کیفیت اجرای آموزش و نحوه قابلیت پروری در جهت عملی کردن آن‌ها در مدارس با بررسی عمیق ماهیت اصیل آموزش موردتوجه قرار می‌گیرد. می‌توان گفت که دانشجویان با جستجو در بطن آموزش و این که مطلوبیت آن‌ها متکی بر پیاده‌سازی در عمل است نه صرفاً یادگیری ذهنی موضوعات، در حال مواجهه با ذات واقعی یادگیری دانشگاهی هستند؛ بنابراین همیشه به دنبال پیدا کردن حقایق درسی و چگونگی مواجه‌شدن با چالش‌ها هستند و سعی می‌کنند مباحثات فردی را در ایجاد موقعیت‌های عملی بر آموزش شکل دهند. در واقع آن‌ها به دنبال ترسیم چارچوب عملیاتی اندیشه‌های یادگرفته شده و تشریح آن برای تمامی ذینفعان آموزشی هستند تا فرصتی برای رشد نظریه‌ها و دیدگاه‌های فکری فراهم شود به طوری که قدرت اختیار و انتخاب دانشجویان برای به ثمر رساندن فعالیت‌ها و جهت‌دهی تلاش افراد و نحوه فائق آمدن بر مشکلات فراهم شود.

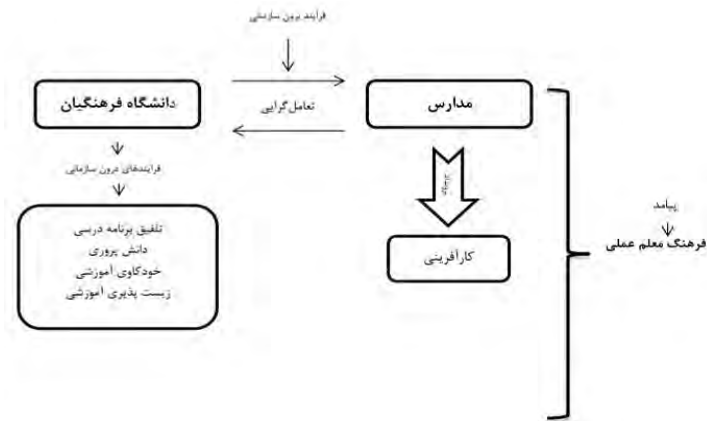
(۷) کارآفرینی

جدول ۷. مفاهیم استخراج شده از مضمون کارآفرینی

مضمون اصلی	مضامین فرعی	مفاهیم اولیه
کارآفرینی	مهارت محوری	توانمندسازی آموزشی، ارتقا رفتار آموزشی، قدرت بخشی به یادگیری، بهبود عملکرد، توسعه اثربخشی آموزش، کارآمدسازی آموزش
	راهبردگرایی	شناخت موقعیت های عملی آموزش، شناسایی مطلوب چالش های آموزشی، ارائه راه حل های آموزشی پایدار، تعیین مسیر آموزشی، آمادگی برای مواجهه با تغییرات آموزشی
	طراحی عملی	ایده پروری خلاقانه برای آموزش، برآورد ساختار عملی برای آموزش، ساخت چارچوب رفتار عملی در آموزش، ذهنیت پروری سازمان دهی شده، برنامه عملیاتی برای آموزش

بررسی یافته های این مضمون اصلی نشان می دهد که دانشگاه فرهنگیان به دنبال القای ماهیتی از فعالیت های آموزشی برای دانشجو معلمان است که قابلیت های معلمی آن ها را در عمل رشد دهد. بدین معنا که معلمان رویه ها و ایده های جدیدی از آموزش گری را به منصفه ظهور برسانند و متناسب با نیازهای امروزی مخاطبان خود محتوی درسی را به آن ها عرضه نمایند. می توان گفت که ضمانت اجرایی کارآفرینی برای دانشجویان کیفیت عملکرد آن ها در سطوح بالاتری از فرایند آموزش برای کارآمدتر کردن مطالب آموخته شده است. به عبارتی آنچه اهمیت دارد بهبود آموخته های دانشگاهی و به کارگیری مؤثر آن ها در عمل آموزشی است به نحوی که بتواند برای حل چالش های جدید دانش آموزان، دیدگاه ها و رفتارهای تازه ای را پیاده نماید. در واقع تجهیز به رویکرد حل مسئله در آموزش متناسب با شناخت از موقعیت آموزشی منجر به تغییرات پایداری از رفتار می شود و آمادگی دانشجویان را برای مواجهه با مسائل آموزشی افزایش می دهد. هم چنین تبعیت از الگوهای رفتاری طراحی شده که ماهیت جدیدی دارد باعث بروز عملکرد جدیدی از آموزش و اجرای مستمر آن در کلاس های درس می شود تا دانشجویان با برنامه عملیاتی مناسب تری به آموزش بپردازند.

شکل ۱. ارتباط بین مؤلفه‌های دانشگاه فرهنگیان در توسعه مدارس به‌عنوان مکان‌های عملی

بررسی شکل ۱ نشان می‌دهد که دانشگاه فرهنگیان با فراهم ساختن شرایط توسعه و رشد مهارت‌های آموزشی در حرفه معلمی در راستای شکل‌دهی فعالیت‌های شخصی و سازمانی به ایجاد مدارس به‌عنوان مکان‌های عملی می‌پردازد. در واقع جهت‌گیری دانشگاه هشجاری و آماده‌سازی مخاطبان آموزشی با تأکید بر قابلیت‌های فردی در راستای خلق عملکرد مطلوب در فضا یا محیط دانشگاه از یک‌طرف و اقدامات درون‌سازمانی و تعیین استانداردهای آموزشی به‌منظور تحقق اهداف عملی در ساختار مدارس از طرف دیگر است. در این راستا آنچه کنش‌های فردی و سازمانی و ترکیب فعالیت‌های آن‌ها را برای بهبود فضای مدارس با مفهوم عملی آن میسر می‌سازد به کارگیری ابزار تعامل و توافق بین سازمان دانشگاه فرهنگیان و نهاد آموزشی مدارس است که به‌عنوان یک بازار آموزشی مشخص، تقاضای الزامات رفتاری ویژه‌ای از دانشگاه درخواست می‌کند تا بتواند مطابق با اهداف برنامه‌ریزی‌شده سازمان به توسعه مهارت‌های معلمی در قالب کارآفرین آموزشی دست یابد، نقشی که پیامد آن برای جامعه آموزشی ظهور فرهنگ جدیدی از ماهیت معلمی با مفهوم عملی آن است تا با قرار گرفتن در جایگاه اصلی خود، به دنبال بهینه‌سازی دانش آموزشی معلمان و کاربرد آن در زندگی آموزشی آن‌ها باشد.

جدول ۸. مضامین پژوهش

مضامین اصلی	مضامین فرعی	مفاهیم اولیه
	الگوسازی آموزشی	ساختاریختی به روند اجرای آموزش، سازمان‌دهی رفتار آموزشی، توجیه علمی افعال آموزشی، منطق‌سازی آموزش، توجه به کلیت عمل آموزشی
زیست‌پذیری آموزشی	راهبرد‌گزینی	توجه به راهکارهای آموزشی، چگونگی کاربرد ابزارهای آموزشی، قدرت مانوردهی در موقعیت‌های مختلف، توجه به حل مسائل آموزشی، بهبود رویه‌های اجرایی در آموزش
	بافت‌شناسی آموزشی	شناخت موقعیت آموزشی، فهم محیطی، توجه به محرک‌های اثربخش، شناخت جایگاه آموزشی، سنخیت‌گری در محل فعالیت‌ها، متوازن‌سازی در اجرا
	خود تطبیق‌دهی	سازگاری با تغییرات موجود، فهم درونی ساختار آموزشی، انعطاف‌پذیری در انجام فعالیت‌ها، توسعه‌پذیر ساختن خود، عدم قطعیت در رفتار آموزشی
تلفیق برنامه درسی	اصالت‌زایی	درک واقعیت آموزش، پیروی از قوانین یادگیری، محوریت خواسته‌های یادگیران، ارتقا ماهیت درست آموزش، ارتقا توانمندی مطابق با اصول آموزشی
	معنابخشی	تبدیل آموخته‌ها به عمل، ارتباط جنبه‌های یادگیری در آموزش، به سرانجام رساندن یادگیری انتزاعی، توجیه‌پذیر ساختن چرایی فعالیت
	ثنویت‌گرایی	عدم تک بعد نگرایی محتوای آموزش، متعادل‌سازی محتوا، سازگاری در آموزش، فهم ابعاد یادگیری، نگاه دوسویه به برنامه درسی
دانش‌پروری	شخصی‌سازی دانش	تغییر دانش درسی، فردی ساختن دانش درسی، معناسازی فردی دانش، فهم فردی از دانش، متناسب‌سازی دانش با قابلیت فردی، وابستگی دانش به درک فردی، تشریح دانش از دیدگاه شخصی معلم
	غنی‌سازی دانش	نفوذپذیری دانش، بهبود اثربخشی دانش، توسعه معنای دانش، توجه به ابعاد ناشناخته دانش، شناسایی جنبه‌های اصلی دانش، مانوردهی بر کیفیت دانش
تعامل‌گرایی	بازخورد‌پذیری	پیامدسنجی آموخته‌ها در عمل، تطابق با اهداف درسی مدارس، شکل‌دهی با چارچوب فعالیت‌های مدارس، توسعه کیفیت یادگیری، معنابخشی به اقدامات دانشگاهی
	نیازسنجی آموزشی	شناسایی اولویت‌های درسی، شناسایی نقاط قوت و ضعف، ارزیابی کیفیت فعالیت‌ها، توجه به نقش عناصر درسی، تشریح چالش‌های درسی، جریان‌شناسی فعالیت مدارس
فرهنگ معلم عملی	آگاهی رفتاری	فهم عینی از آموزش، توسعه دانش عملی، شناخت شرایط رفتار، انعطاف‌پذیری در عملکرد، هشیاری از محرک‌های آموزشی

مضامین اصلی	مضامین فرعی	مفاهیم اولیه
	نگرش	سودمندگرایی، بهینه‌سازی یادگیری، اثربخشی آموزشی، تمایلات
	کارکردگرایانه	عملیاتی، شخصیت عملکردی، ارزشمندی یادگیری عملی
	گفتمان‌سازی	فلسفه‌گرایی عملی، چارچوب‌شناسی عمل، هدایت فعالیت‌ها به سمت
خودکاوی آموزشی	آموزشی	منافع آموزشی، آموزش عملی در یادگیری، مبانی‌سازی برای عمل آموزشی، تضادزایی از آموزش
	پژوهش آموزشی	تحلیل آموخته‌ها، تعیین نقش یادگیری دانشگاهی، شناسایی عملکرد
		مطلوب، چرایی ماهیت یادگیری دانشگاهی، منطق دانش دانشگاهی
مهارت‌محوری		توانمندسازی آموزشی، ارتقا رفتار آموزشی، قدرت بخشی به یادگیری، بهبود عملکرد، توسعه اثربخشی آموزش، کارآمدسازی آموزش
	راهبردگرایی	شناخت موقعیت‌های عملی آموزش، شناسایی مطلوب چالش‌های آموزشی، ارائه راه‌حل‌های آموزشی پایدار، تعیین مسیر آموزشی، آمادگی برای مواجهه با تغییرات آموزشی
کارآفرینی		ایده پروری خلاقانه برای آموزش، برآورد ساختار عملی برای آموزش، ساخت چارچوب رفتار عملی در آموزش، ذهنیت‌پروری سازمان‌دهی شده، برنامه عملیاتی برای آموزش
	طراحی عملی	

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف شناخت نقش دانشگاه فرهنگیان در توسعه مدارس به عنوان مکان‌های عملی به دنبال فراهم کردن بسترهای عملیاتی آموزش در محیط آموزشگاهی است تا روند یادگیری معنادار و پایدار را تحقق بخشد. دانشگاه فرهنگیان به عنوان متولی اصلی آموزش کاربردی معلمان، باید با نیازسنجی و اولویت‌بخشی به فعالیت‌های اصلی دانشجویان در حرفه معلمی، زمینه برنامه‌ریزی برای دستیابی به آن‌ها را از طریق نهاد مدارس فراهم آورد. به عبارتی دانشگاه نیازمند تعریف شاخص‌های اصلی آموزش عملی در برنامه‌ها و دخالت دادن آن‌ها در فرایند تصمیم‌گیری‌ها با تأکید بر نقش محوری مدارس در دستیابی به آن‌هاست. در نتیجه ماهیت فعالیت مدارس که تحت‌الشعاع نقش دانشگاه فرهنگیان در آموزش مدرسه‌ای است مستلزم جهت‌گیری‌های عملی در کیفیت اجرای برنامه‌هاست. در پژوهش حاضر نیز محقق به دنبال شناسایی مؤلفه‌هایی است که نقش دانشگاه فرهنگیان را در آماده‌سازی مدارس به عنوان محیط‌های عملی تشریح می‌نماید. این شاخص‌ها عبارت‌اند از: زیست‌پذیری آموزشی: عمل به آموزه‌های تجربه‌شده در زندگی آموزشی اولویت اصلی دانشجویانی است که حقایق و واقعیت‌ها را علناً مشاهده می‌کنند و با استفاده از مشاهده

تأملی ذهنیت تصمیم‌گیری‌شان را به سمت پذیرش کنش‌هایی با پیامد مطلوب سوق می‌دهند؛ بنابراین سعی می‌کنند به دنبال تعمیم این آموخته‌ها به شرایط جدیدتر در قالب کلاس‌های درسی باشند و میزان خطای کمتری از بابت ناموفق بودن این نوع اقدامات در محیط‌های آموزشی انتظار دارند. یافته‌های پژوهش حاضر بر فهم عملی آموخته‌های دانشگاهی و نقش آن‌ها در آماده‌سازی دانشجویان برای کنش‌های عمل‌گرایانه تأکید دارد. همسو با این یافته‌ها، نتایج پژوهش Goh (2024) بیانگر این است که تدارک موقعیت‌های عملی یادگیری و فراهم آوردن تجارب زیستی مشابه از طریق دانشگاه، نقش مدارس را در ارائه این نوع تجارب آموزشی، پررنگ‌تر می‌سازد. می‌توان گفت که در راستای توسعه تجارب زیسته برای افزایش به‌کارگیری آموخته‌ها در مدارس با ماهیت عمل‌گرایانه باید راهبرد خود روایتگری که کانالی آن را ابزاری برای سازمان‌دهی تجارب شخصی و توسعه دانش عملی معلم در راستای بهبود نقش آموزشی مدارس تلقی می‌کند، مورد تأکید قرار داد، بدین نحو که با برجسته‌سازی اقدامات عملی انجام شده در دوران تحصیل در دانشگاه فرهنگیان و سازمان‌دهی چرایی و چگونگی پیاده‌سازی آن در موضوعات درسی مختلف، چشم‌انداز مشخصی از کیفیت برنامه‌ریزی برای حجم فعالیت‌ها در کلاس‌های درسی به دست آورد. هم‌چنین با ارزیابی اقدامات انجام شده در اجرای برنامه‌های درسی مختلف و بازبینی تأثیرگذاری آن‌ها با استفاده از روش‌های مختلف آموزشی، شرایط را برای مقایسه میزان کارایی این فعالیت‌ها در دانشگاه فراهم کرد و با مشابهت بخشی آن با تعداد محرک‌های موجود در موقعیت‌های جدید تحت عنوان مدارس واقعی، قدرت کارآموزی شخصی را بهبود بخشید.

تلفیق برنامه درسی: فهم و کاربرد آموخته‌های دانشگاهی مستلزم توجه هم‌زمان به ابعاد نظری و عملی یادگیری دانشجو معلمان است، به طوری که زمینه ترکیب و سازمان‌دهی ماهیت یادگیری به صورت منظم فراهم شود. در واقع یادگیری فرایندی تلقی می‌شود که فهم عمیق آن از طریق توجه به جنبه‌های مختلف آن صورت می‌گیرد. یافته‌های پژوهش حاضر بر نگرش کل‌گرایانه در ارائه آموزش‌های دانشگاهی به منظور شکل‌گیری یادگیری مهارتی در مدارس می‌شود. همسو با این یافته‌ها، نتایج پژوهش Hakeem و همکاران (2024) و Pereira and Fang (2022) نشان‌دهنده این است آموزش چندبعدی توسعه‌دهنده یادگیری‌های عملی در محیط‌های آموزشی است. می‌توان گفت که در طراحی برنامه‌های

درسی تلفیقی در راستای دستیابی به مدارس به‌عنوان موقعیت‌های عمل پذیر از رویکرد کوهپایه‌ای برنامه درسی در محتوای درسی بهره جست، بدین معنا که مطابق با دیدگاه کانلی عملیاتی کردن برنامه‌های درسی در محیط مدارس نیازمند وجود مبانی نظری و عملی مستدل و منطقی پذیر است تا با کشف رابطه بین آن با چگونگی اجرای آن آمادگی و هشیاری دانشجویان را در محیط‌های کلاسی فراهم ساخت. در حقیقت آنچه منجر به ارتقا یا افزایش قدرت عملی معلمان در مدارس می‌شود و ماهیت اقدامات آن‌ها را عمل‌گرا نشان می‌دهد ترسیم فعالیت‌ها در یک چارچوب کلی نظر و عمل درسی است که با ایجاد ارتباط بین آن‌ها و توجه هم‌زمان به آن‌ها از طریق ایده پروری و اجرای آن در شرایط واقعی تعادل مطلوبی در ماهیت محتوای یاد گرفته ایجاد می‌شود و وسعت نظر معلمان در تشخیص ظرفیت‌های تئوریک محتوا و قابلیت‌های اجرایی آن به مانند قرار گرفتن در یک وضعیت کوهپایه‌ای مدنظر کانلی که در آن برنامه درسی واقعیت اصیل خود را آشکار می‌نماید، گسترش می‌یابد. دانش پروری: آمادگی دانشجویان برای پاسخگویی به مسائل و چالش‌های آموزشی در کلاس‌های درس مبتنی بر میزان گستردگی و تنوع دانش آموزشی و تربیتی آن‌هاست. در واقع سطح درک دانش یاد گرفته شده قدرت مانور دانشجو معلمان را در میزان به‌کارگیری آن در سطح مدارس تعیین می‌نماید. به عبارتی کنکاش در چیستی و ماهیت دانش و تحلیل ابعاد مختلف آن، هدف اصلی از چرایی فراگیری آن را شفاف تر ساخته و دانشجویان را به برآیند حاصل از فهم شخصی از عناصر دانشی و توسعه فردی آن در موقعیت‌های مختلف متمایل می‌سازد. یافته‌های پژوهش حاضر بیانگر شکل‌گیری ماهیت شخصی از دانش آموزشی در یک وضعیت پویا بین دانشگاه و مدارس است همسو با این یافته‌ها نتایج پژوهش Pereira and Fang (2022) نشانگر توسعه جنبه‌های مختلف مفاهیم درسی مانند فعالیت محوری از طریق مشارکت دانشگاه و مدارس است. باید گفت در راستای پرورش دانش واقعی از آموزش و مهیا کردن آن در قالب اقدامات عملی به بازآفرینی شخصی دانش عملی که برگرفته از اندیشه‌های کانلی است بر اساس قابلیت‌های فردی دانشجویان پرداخت و از شکل‌گیری دانش تصنعی که از قدرت به‌کارگیری آن در موقعیت‌های آموزشگاهی می‌کاهد، اجتناب کرد. در واقع کانلی بر این باور است که دانش عملی معلمان مناسب‌ترین نوع دانش برای استفاده در کلاس‌های درس است؛ بنابراین تلاش برای نزدیک کردن اقدامات دانشجویان به محیط آموزشی مدارس و معنادار ساختن آن مستلزم فهم یکپارچه آن از طریق

دانش فردی یا دانش شخصی است که می‌تواند ماهیت عملی به خود گیرد چراکه هر چه قدر که دانش فردی سازی شده باشد سازگاری بیش‌تری با تجارب عملی آن‌ها داشته و قابلیت هماهنگی در محیط‌های واقعی آموزش را دارد. در نتیجه دانش‌پروری با چاشنی شخصی‌سازی شده مدنظر کانلی، شرایط را برای عملی کردن آن در محیط مدارس و تحقق برنامه‌های آموزشی را به‌صورت واقعی دارد.

تعامل‌گرایی: آگاهی از وضعیت فعلی نهادهای آموزشی و روند کنش‌های صورت گرفته در آن بر عهده دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان سازمان اصلی تربیت‌کننده نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش است تا با بررسی و برآورد الزامات و استانداردهای موجود در آن و با قرار گرفتن در بین مدارس و جامعه به‌عنوان یک ساختار بسترساز آموزشی، هم‌نیازهای آموزشی مدارس را تأمین نماید و هم‌پیشگام در ایجاد تغییرات از طریق آماده‌سازی ایده‌های جدید و با استفاده از سرمایه انسانی در مدارس باشد. یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که تعامل مستمر بین دانشگاه و مدارس، فعالیت‌های درسی را در مدارس به سمت اقدامات عملی سوق می‌دهد. همسو با این یافته‌ها نتایج بررسی Bardorfer (2024) نشان‌دهنده بهبود فعالیت‌های عملی از طریق روابط مستمر بین دانشجویان و مدارس است. نتایج مطالعه Huong و همکاران (2020) نیز بیانگر وجود برنامه‌های عملی در مدارس با استفاده از الگوی تعامل دانشگاه تربیت‌معلم با مؤسسات آموزشی است. می‌توان گفت آنچه می‌تواند منجر به بهبود و گسترش کاربرد تعامل بین دانشگاه فرهنگیان و مدارس در راستای شکل‌گیری موقعیت عملیاتی این نهاد آموزشی شود تعریف این ارتباط مستمر در یک چارچوب نظام‌مند است که در آن دانشگاه فرهنگیان با پرورش استانداردهای آموزشی با کیفیت در قالب نیروی انسانی و تحویل آن به ساختار مدارس، تعدیل‌کننده شرایط آموزشی باشد. به عبارتی دانشگاه فرهنگیان به‌عنوان یک سازمان اصلاح‌کننده کیفیت فعالیت‌های مدارس، الگوهای عملی نوآورانه‌ای را از طریق آموزش معلم مهارتی به اجرا درآورد. به‌طور کلی دانشگاه فرهنگیان با شناخت از شرایط حاکم بر جامعه و تربیت نیروی انسانی متناسب با اهداف مدارس از یک‌طرف و سودمند ساختن مطالب یاد گرفته‌شده به‌صورت فعالیت‌های عملی، زمینه لازم را در برقراری ارتباط با مدارس را به شکل نظام‌مندی فراهم می‌آورد.

فرهنگ معلم عملی: ذهنیت معلمان توسعه تفکرات نوآور در آموزش و بهبود قابلیت‌های اجرایی آن‌ها در کلاس‌های درس است. در واقع روند اثربخشی معلمان را باید از طریق

تعریف کارکردهای عملی و بهبود مستمر آن‌ها در مواجهه با تحولات جهانی آموزش جستجو کرد، چراکه نقش معلمی مستلزم تبدیل ایده‌های درسی به اقدامات عملی در کلاس درس است. یافته‌های پژوهش حاضر بر ایجاد فرهنگ معلمی با ماهیت عملی در راستای اثربخشی فعالیت‌های آن‌ها در مدارس تأکید دارد. همسو با این یافته‌ها، نتایج پژوهش Michael و همکاران (2023) نشان‌دهنده افزایش درک معلمان از روش‌های یادگیری فعال در مدارس برای رشد انگیزه معلمان در راستای عملکرد و شکل‌دهی موقعیت‌های چالش‌انگیز در محیط‌های آموزشی است. هم‌چنین نتایج پژوهش Derr (2017) بیانگر این است که برنامه‌ریزی دانشگاه‌ها برای بهبود نقش عملکردگرایانه دانشجویان در راستای فهم بهتر وظایف آن‌ها صورت می‌گیرد. باید گفت که شکل‌دهی فرهنگ عملی در حرفه معلمی باید از طریق رویکرد تحلیل شخصیت حرفه‌ای معلمان و سطح تأثیرگذاری آن در بطن مدارس انجام پذیرد. کانلی نیز با تأکید بر مفهوم تربیت معلم و حرکت در مسیر رشد و پرورش علم با ماهیت عملی آن در نظام آموزشی به دنبال شکل‌دهی هویت فردی از معلم است که از طریق فعالیت‌های عملی در مدارس می‌تواند نظر مستقلاً داشته باشد. به عبارتی با الگوسازی فعالیت‌های معلمان در مدارس و تعیین و شناسایی عناصر عملی کارآمد، ویژگی‌های حرفه‌ای آن‌ها را تعریف کند. در این راستا با ترسیم شخصیت عملی معلم و این‌که چه اقدامات شغلی آن‌ها می‌تواند پاسخگوی نیازهای آموزشی دانش‌آموزان باشد، به پرورش این مهارت‌ها و ارزیابی پیامدهای عملی حاصل از آن‌ها پرداخته شود. به‌طور کلی شکل‌گیری فرهنگ عملی مستلزم آماده‌سازی شناختی معلمان و فراهم آوردن فرصت برای ایجاد نگرش‌های پایدار در جهت ارزشمند دانستن این بعد از حرفه معلمی است.

خودکاوی آموزشی: عینیت‌بخشی به گزاره‌های آموزشی و برنامه‌ریزی برای فعالیت مطابق با مفاهیم این گزاره‌ها مسیر تصمیم‌گیری را برای دانشگاه فرهنگیان مشخص می‌سازد. به عبارتی تلاش برای شفافیت بخشیدن به هستی و ماهیت آموزش و تشریح بایدها و نبایدهای آموزشی، چرایی و چگونگی برنامه‌ریزی را در امورات درسی مربوط به مدارس مشخص می‌کند، به‌نحوی که دانشجو معلمان وظایف معلمی را به تبعیت از این الزامات در محیط‌های آموزشی به اجرا درمی‌آورند. یافته‌های پژوهش حاضر بر توسعه بینش آموزشی در چارچوب دانشگاه فرهنگیان و بررسی ابعاد مختلف آن به‌عنوان راه‌حلی برای آماده‌سازی مدارس در بستر عملی تأکید دارد. همسو با این یافته‌ها نتایج پژوهش Pereira and Fang (2022) بیانگر

این است که دیدگاه علمی- تحلیلی معلمان در چارچوب همکاریهای دانشگاه و مدارس زمینه‌ساز همگرایی برنامه‌های نظری و عملی در محیط‌های آموزشی است. آنچه می‌تواند زمینه خودکاوی دانشجویان را فراهم سازد انعکاس واقعیت‌های آموزشی در قالب روایت تجربه‌شده در دانشگاه و تلاش برای تحلیل عوامل و چگونگی اجرای آن در مدارس است. به عبارتی دانشجویان با حس کنجکاوانه از رویدادهای آموزشی و مطالعه مستمر ایده‌های موجود در ساختار دانشگاه فرهنگیان چرایی و نحوه پیاده‌سازی آن‌ها و نیز قابلیت‌های اجرایی آن‌ها را در مدارس مورد بحث و بررسی قرار دهند. همان‌طور که کانلی با مطرح کردن مفهوم تدریس تأملی، به دنبال ایجاد روحیه پژوهشگرانه معلم در آموزش است تا با بررسی تمامی عوامل موقعیت، بهترین فعالیت را انتخاب کند (بزرگ، ۱۳۹۸). به‌طور کلی توسعه انگاره‌های آموزشی از طریق بررسی عمیق فردی مسیر عمل به فعالیت مختلف در مدارس نشان می‌دهد و اطمینان خاطر بیش‌تری از چگونگی تعمیم دانش آموزشی را در محیط‌های واقعی کلاس‌های درس فراهم می‌آورد.

کارآفرینی: بهبود فضای کسب و کار آموزشی محور اصلی فعالیت‌های مدرسه‌های تلقی می‌شود و پیامد آن رشد و پرورش دانش‌آموزانی است که مهارت‌پذیری را به‌عنوان هدف آموزشی خود به‌شمار می‌آورند. به عبارتی تدوین اهداف درسی با ماهیت مهارتی آن در حوزه‌های سه‌گانه شناختی، عاطفی و روانی حرکتی شخصیت معلمی را در برنامه‌های دانشگاه فرهنگیان در ارتباط با مدارس تداعی می‌نماید. یافته‌های پژوهش حاضر نشان‌دهنده نقش دانشگاه فرهنگیان در توسعه مهارت‌های آموزشی با ماهیت راهبردی و خلق دانش عملی جدید برای دانشجویان است. همسو با این یافته‌ها، نتایج پژوهش Hakeem و همکاران (2024) بر استفاده از منابع فراگیر در خلاقیت فراگیران و نتایج پژوهش Michael و همکاران (2023) بر توسعه درک معلمان در مدیریت موقعیت‌های چالش‌انگیز در مدارس تأکید دارد. می‌توان گفت که در راستای شکل‌دهی مفاهیم آموزشی در قالب ایده‌های عملیاتی در مدارس به توسعه ارزش‌کاری آن‌ها پرداخت. به عبارتی با توجه به روند هزینه‌فایده اطلاعات آموزشی، زمینه ایجاد قابلیت‌های عملی در موقعیت‌های آموزشی مختلف را اولویت اصلی نهاد دانشگاهی قرار داد تا دانشجویان ذهنیت خلاقانه‌ای را در به‌کارگیری دانش معلمی در مدارس نشان دهند؛ بنابراین ماحصل نقش دانشگاه در شکل‌دهی مدارس به‌عنوان مکان‌های عملی حرکت به سمت فعالیت‌های آموزشی نوآور و اشتغال‌آفرین علمی باش نه صرفاً

انباشته‌ای از اطلاعات در ذهن و عدم کاربرد آن‌ها در محیط‌های آموزشی مدارس. در این راستا کانلی با تأکید بر فعالیت‌های عملی معلم، سودمندی از آموخته‌های درسی را برای معلمان، قابلیت‌هایی می‌داند که هر فردی از طریق تجارب آموزشی به دست آورده و خود را آغازگر فعالیت‌های درسی در واقعیت زندگی آموزشی تلقی می‌کند نه برداشت ذهنی از مفاهیم.

به‌طور کلی می‌توان گفت که مدارس نماینده و پیشرو اجرای تحولات برنامه‌ریزی شده در دانشگاه فرهنگیان تلقی می‌شوند، بنابراین ضروری است کیفیت اجرای برنامه‌ها در مدارس با رویکرد عمل‌گرایانه آن دنبال شود، چراکه دستیابی به اهداف اصیل آموزشی دانشگاه منوط به بسترسازی عملی و شکل‌گیری ایده مدارس با ماهیت کارگاهی آن است تا بتواند روند یادگیری پایدار و مهارت‌گونه مخاطبان خود را ادامه دهد. در واقع دانشگاه فرهنگیان ملزم به توسعه فضاها و موقعیت‌های عملی در مدارس است تا معلمانی رشد دهد که با دانش شخصی عملی و با نگرش عمل‌کردی در پرداختن به مسائل آموزشی در نهادهای آموزشی حضور یابند؛ بنابراین پرورش معلم با فرهنگ عملی در دانشگاه منوط به توسعه فرایندهای درون‌سازمانی و برون‌سازمانی در جهت دستیابی به نیروهای آموزشی با عملکرد خلاق گونه و شخصی و با هدف ایجاد ذهنیت معلم عملی به‌عنوان اولویت دیدگاه کانلی در رابطه با تربیت معلم به‌صورت عالمانه و آگاهانه است.

بر اساس یافته‌های این پژوهش، پیشنهادها و پژوهشی عبارت‌اند از: - پیشنهاد می‌شود پژوهشی در رابطه با طراحی الگوی مدارس عمل‌گرا در نظام آموزشی انجام شود. - پژوهشی درباره جایگاه دانشگاه فرهنگیان در شکل‌گیری آموزش مدرسه محور انجام شود. - پژوهشی درباره نقش مدارس در توسعه فعالیت‌های عملی معلمان صورت گیرد. - پژوهشی در راستای دانش عملی شخصی معلمان در بهبود فعالیت‌های مدرسه‌ای انجام شود. - پژوهشی مبنی بر نقش دانشگاه فرهنگیان در اجرای اسناد بالادستی در حوزه مدیریت مدرسه‌ای انجام شود. هم‌چنین پیشنهادها و کاربردی عبارت‌اند از: - اجرای برنامه‌های درسی در مدارس مبتنی بر تجارب آموزشی سازمان‌دهی شده دانشجویان (کارنمای معلمی) در دانشگاه فرهنگیان باشد. - تجارب آموزشی دانشجو معلمان در دانشگاه فرهنگیان محور مبنای اجرای برنامه‌های درسی در مدارس باشد. - رویکرد فرا رشته‌ای برنامه درسی تلفیقی در سازمان‌دهی محتوای درسی در مدارس مورد توجه قرار گیرد. - دانش شخصی عملی کسب‌شده دانشجو معلمان

- در دانشگاه فرهنگیان در اجرای برنامه‌های درسی مدارس در اولویت قرار گیرد.
- فعالیت‌های یادگیری مدارس در راستای اهداف آموزشی دانشگاه فرهنگیان طراحی شود.
- فعالیت دانشجوی معلمان در مدارس بر اساس راهبرد پژوهش محوری صورت گیرد.
- مهارت‌های نوآفرینانه معلمان به‌عنوان شاخص ارزیابی فعالیت‌های درسی در مدارس مورد توجه قرار گیرد.

تعارض منافع

نویسندگان هیچ‌گونه تعارض منافی ندارند.

سپاسگزاری

از اساتید دانشگاه فرهنگیان جهت مساعدت در اجرای هر چه مطلوب‌تر این پژوهش نهایت سپاسگزاری را دارم.

References

- Bardorfer, A. (2024). Fostering students' active participation in higher education: The role of teacher-student rapport. *Athens Journal of Education*, 11(3), 227–246.
- Bozorg, H. (2019). Curriculum approach to teacher education based on Connelly perspective. In *Encyclopedia of curriculum*. Curriculum Studies Association.
- Caravias, .. (2018). Teachers' conceptions and approaches to blended learning: A literature review. In *Online course management: Concepts, methodologies, tools, and applications* (pp. 912–934). IGI Global.
- Connelly, F. M. (2009). Bridges from then to now and from them to us: Narrative threads on the landscape of 'the practical'. In E. C. Short & L. J. Waks (Eds.), *Leaders in curriculum studies: Intellectual self-portraits* (pp. 39–54). Sense Publishers.
- Connelly, F. M., & Clandinin, D. J. (1988). *Teachers as curriculum planners: Narratives of experience*. Teachers College Press.
- Connelly, F. M., & Clandinin, D. J. (1982). *Personal practical knowledge at Bay Street School*. The Ontario Institute for Studies in Education. ERIC. <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED222978.pdf>
- Derr, V. (2017). Teens, power tools, and green schools: Education for sustainability through a university environmental design program and middle school partnership. *Applied Environmental Education and Communication*, 16(3), 129–138. <https://doi.org/10.1080/1533015X.2017.1348273>
- Goh, T. L. (2024). School-university partnered before-school physical activity program: Experiences of preservice teachers, program facilitators, and students. *Journal of Teaching in Physical Education*, 43(1), 114–122. <https://doi.org/10.1123/jtpe.2022-0289>
- Hakeem, M. M., Chin Goi, H., & Frendy. (2024). Leveraging place-based resources for quality education: Insights from a forest community outreach project in Japan. *International Journal of Sustainability in Higher Education*, 25(5), 1066–1084. <https://doi.org/10.1108/IJSHE-06-2023-0251>

- Huong, V. T. M., Tung, N. T. T., Hong, T. T. M., & Hung, D. H. (2020). Partnerships between teacher education universities and schools in practicum to train pre-service teachers of Vietnam. *International Journal of Higher Education*, 9(5), 134–152. <https://doi.org/10.5430/ijhe.v9n5p134>
- Imanda, I. C. O. (2022). Effectiveness of the use of practical pedagogy in improving teaching and learning in Biology. *Journal of Technology & Socio-Economic Development*, 10 (1), 142–152.
- Kelkay, A. D. (2023). Science practical work and its impact on students' science achievement: The case of secondary school. *Journal of Science Education*, 24(1), 37–43.
- Khalaf, A. E. (2021). The role of school activities in creating active students. *Journal of Tikrit University for Humanities*, 28(3,1), 23–41. <https://doi.org/10.25130/jtuh.28.3.1.2021.21>
- Malafaia, C., Piedade, F., Ribeiro, N., & Ferreira, P. D. (2018, June). *The role of school education on promoting active citizenship among European youth* [Paper presentation]. CATCH-EyoU Final Conference: Renewing the EU Project - Young EU Citizens on the Stage, Brussels, Belgium.
- Michael, K., Alemu, M., Desie, Y., Atnafu, M., Assefa, S., Regassa, C., Wodaj, H., & Abate, A. (2023). Understanding and practice of active learning among upper primary school science and mathematics teachers. *Heliyon*, 9(6), e16680. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e16680>
- National School Climate Center. (2021). *What is school climate and why is it important?* <https://schoolclimate.org/school-climate/>
- Niyitanga, T., Nkundabakura, P., & Bihoyiki, T. (2021). Factors affecting use of practical work in teaching and learning physics: Assessment of six secondary schools in Kigali City, Rwanda. *African Journal of Educational Studies in Mathematics and Sciences*, 17(1), 61–77. <https://doi.org/10.4314/ajesms.v17i1.4>
- Owojori, .. M., Mulaudzi, R., & Edokpayi, J. N. (2022). Student's knowledge, attitude, and perception (KAP) to solid waste management: A survey towards a more circular economy from a rural-based tertiary institution in South Africa. *Sustainability*, 14(3), 1310. <https://doi.org/10.3390/su14031310>
- Pannullo, L., Teichrew, A., Erb, R., & Winkelmann, J. (2022). *Practical work for all learners* [Paper presentation]. ESERA Conference.
- Pereira, A. J., & Fang, Y. (2022). Research practice partnership for schools and universities. *Asia Pacific Journal of Education*, 42(1), 154–168. <https://doi.org/10.1080/02188791.2022.2160448>
- Piper-Healion, J. T. (2023). Schools as promoters of active lifestyles: A review. *Teachers and Curriculum*, 23(1), 69–78. <https://doi.org/10.15663/tandc.v23i1.404>
- Ross, V., & Chan, E. (2016). Personal practical knowledge of teacher educators. In J. Loughran & M. L. Hamilton (Eds.), *International handbook of teacher education* (pp. 247–264). Springer.
- Sandoval-Obando, E. E. (2019). The school classroom as an active-modifying environment in vulnerable contexts: A necessary proposal. *Psicologia Escolar e Educacional*, 23, e187957. <https://doi.org/10.1590/2175-35392019017957>
- Santri, R. P. (2016). Hubungan kepemimpinan kepala sekolah dan budaya sekolah dengan kinerja guru SD Negeri di Kota Lubuklinggau [The relationship between principal leadership and school culture with the performance of public elementary school teachers in Lubuklinggau City]. *Manajer Pendidikan*, 10(3), 295–302.

- Shayyal, T. R. (2021). Practical activities for managing large classes. *Journal of Education College Wasit University*, 2(13), 780–788.
- Shivolo, T., & Mokiwa, H. O. (2024). Secondary school teachers' conceptions of teaching science practical work through inquiry-based instruction. *Journal of Education in Science, Environment and Health*, 10(2), 120–139. <https://doi.org/10.55549/jeseh.1420063>
- Thomas, D. R. (2006). A general inductive approach for analyzing qualitative evaluation data. *American Journal of Evaluation*, 27(2), 237–246. <https://doi.org/10.1177/1098214005283748>
- Twahirwa, J., & Twizeyimana, E. (2020). Effectiveness of practical work in physics on academic performance among learners at the selected secondary school in Rwanda. *African Journal of Educational Studies in Mathematics and Sciences*, 16(2), 97–108. <https://doi.org/10.4314/ajesms.v16i2.7>
- Usman, N., Yusrizal, Y., & Murniati, A. (2016). Pengembangan budaya sekolah untuk peningkatan kompetensi profesional guru pada Mtsn 1 Takengon [Developing school culture to improve teacher professional competence at Mtsn 1 Takengon]. *Jurnal Magister Administrasi Pendidikan*, 4(4), 27–37.
- Wang, Y., & Zhang, W. (2021). The effects of principal support on teachers' professional skills: The mediating role of school-wide inclusive practices and teacher agency. *International Journal of Disability, Development and Education*, 68(6), 773–787. <https://doi.org/10.1080/1034912X.2021.1970117>
- Widodo, H. (2019). The role of school culture in holistic education development in Muhammadiyah elementary school Sleman Yogyakarta. *Dinamika Ilmu*, 19(2), 265–285. <https://doi.org/10.21093/di.v19i2.1742>
- Willinsky, J. (1989). Getting personal and practical with personal practical knowledge. *Curriculum Inquiry*, 19(3), 247–264. <https://doi.org/10.2307/1179357>
- Yorulmaz, A., Kilic, Z., Unsal, F. O., & Cokcaliskan, H. (2020). Activities conducted in primary school through the eyes of fourth graders. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 15(2), 371–385. <https://doi.org/10.29329/epasr.2020.251.21>